

Justitsministeriet

Dato: 15. april 2008
Dok.: JOK41156
Sagnr.: 2008-154-0124

Udkast til tale

til brug for samråd med udenrigsministeren i

Folketingets Fødevarerudvalg

onsdag den 23. april 2008, kl. 13.45

Spørgsmål Q:

”Vil ministeren redegøre for sagen om de australske fårefarmeres beskæring af får og vil ministeren i forlængelse heraf oplyse, hvad den danske regering agter at gøre i den anledning og om regeringen vil forbyde import af australske får og produkter heraf?”

1. Jeg vil gerne indlede med at takke for invitationen til at komme her i Fødevarerudvalget sammen med udenrigsministeren og redegøre for sagen om australske fårefarmeres beskæring af får – såkaldt ”mulesing”.

Som minister med ansvar for dyrevelfærd vil jeg særligt fokusere på de dyrevelfærdsmæssige forhold, som er af betydning, når vi drøfter denne sag.

2. Baggrunden for denne sag er navnlig, at der i medierne både herhjemme og i udlandet samt fra dyreværnsorganisationer har været rejst kritik af indgrebet ”mulesing” – et indgreb, der benyttes bl.a. i Australien.

Men hvad er ”mulesing” egentlig for et indgreb?

Til brug for besvarelsen af dette spørgsmål har den danske ambassade i Australien indhentet oplysninger fra en række australske myndigheder og organisationer, herunder den australske regering, dyrlægeforening og uldproducentforening samt den australske afdeling af den internationale dyreværnsorganisation RSPCA (”the Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals”).

”Mulesing”, der er et kirurgisk indgreb, består i, at man fjerner tre halvmåneformede stykker hud omkring halepartiet på merinolam. Der er tale om et engangsindgreb, der typisk foretages uden bedøvelse i 2-12 ugers alderen. Når

indgrebet er foretaget, yder det dyret en livslang beskyttelse mod en særlig form for spyflueangreb, der udgør et stort problem i Australien, og som – hvis indgrebet ikke blev foretaget – ofte ville indebære, at dyret ville afgå ved en smertefuld død.

Problemet med den særlige form for spyflueangreb, som indgrebet har til formål at forhindre, skyldes spyfluen ”*Lucilia cuprina*”, som man antager blev bragt til Australien fra Sydafrika i 1920’erne.

I modsætning til australske spyfluer, der lægger deres æg i døde dyr, lægger den sydafrikanske spyflue sine æg i levende dyr, som herefter fungerer som værtsdyr under udvikling af fluelarverne. Den sydafrikanske spyflue lægger typisk sine æg i rynkerne omkring halepartiet, og det er derfor lam med mange hudrynker – som f.eks. merinolam – der er meget udsatte for denne type angreb.

Når spyfluelarverne er klækket, borer de sig ned i værtsdyrets hud, som de æder. Dette resulterer i store og smertefulde sår, som oftest ender med, at værtsdyret dør.

3. Indgrebet ”mulesing” blev udviklet i Australien i 1930’erne, og selv om indgrebet umiddelbart kan forekomme grusomt, er det ifølge de australske myndigheder på nuværende tidspunkt den eneste effektive metode til at forhindre spyflueangreb af den omhandlede karakter. Det er således anslået, at op imod tre millioner lam ville dø i særligt varme og fugtige år, hvor forholdene for spyflueangreb er mest optimale, hvis indgrebet ikke blev foretaget.

Fra de myndigheds- og dyreværnsrepræsentanter, som ambassaden har kontaktet i forbindelse med denne sag, har det om indgrebet således også samstemmende lydt, at det over for de dyr, der udsættes for indgrebet, ville være ualmindeligt grusomt at sætte en stopper for indgrebet uden at have et brugbart alternativ til rådighed. Det er således de-

res vurdering, at indgrebet, så længe der ikke foreligger et praktisk og videnskabeligt gennemprøvet alternativ, er helt nødvendigt at foretage af hensyn til de involverede dyrs velfærd.

4. I erkendelse af, at mange mennesker anser ”mulesing” for uacceptabelt på grund af den smerte, som indgrebet må formodes at påføre dyrene, indgik de australske uldproducenter den 8. november 2004 en frivillig aftale om at udfase ”mulesing” med udgangen af 2010.

Aftalen anses fra myndighedsside for at være ufravigelig, men den australske regering har ikke planer om at forbyde indgrebet ved lov. De australske uldproducenters branche-forening ”Wool Producers Australia” har oplyst, at også størsteparten af deres medlemmer anser aftalen om udfasning for at være bindende, men at det dog må forventes, at en lille procentdel af producenterne vil fortsætte med at udføre indgrebet også efter udgangen af 2010.

Bl.a. af den grund har den australske uldbørs AWEX ("the Australian Wool Exchange") med virkning fra den 1. juli 2008 besluttet at indføre nye klassifikationer for uld, som vil gøre det muligt for opkøbere at vælge uld fra får, som ikke er blevet udsat for "mulesing".

De nye klassifikationer vil efter det oplyste blive anvendt allerede fra den 1. juli 2008. Den højeste klassifikation vil blive anvendt på uld fra fårefarme, hvis får og lam ikke er blevet eller vil blive udsat for indgrebet. Den næsthøjeste kategori vil blive anvendt på uld fra fårefarme, hvor indgrebet ikke længere foretages, men hvor der fortsat udvindes uld fra ældre får, der kan have været udsat for indgrebet. Den sidste kategori vil blive tildelt uld fra farme, som fortsat udfører indgrebet.

5. Det er Justitsministeriets vurdering, at indgrebet "mulesing", hvis det blev foretaget i Danmark, ville være i strid med de generelle bestemmelser i dyreværnslovens

§§ 1 og 2. Det skyldes, at indgrebet må antages at være smertefuldt for de dyr, der udsættes herfor.

Det er efter den danske regerings opfattelse derfor også meget væsentligt, at der hurtigst muligt findes alternativer til ”mulesing” .

6. Og hvad har man så fra australsk side gjort for at finde alternativer til ”mulesing”?

Den australske regering og de australske uldproducenter har investeret op imod 10 millioner australske dollars, hvilket svarer til ca. 44 mio. danske kroner, i forsøget på at udvikle alternativer.

På nuværende tidspunkter foreligger der – ud over spyfluekontrol, som er et helt nødvendigt indsatsområde, men som ikke i sig selv kan løse problemet – flere mulige alternativer, som man i øjeblikket arbejder med på forsøgsstadiet, og det er forventningen, at nogle af metoder-

ne i løbet af de næste par år vil blive frigivet til kommer-
cielt brug.

Den – navnlig på kort sigt – oplagte løsning kunne være
fortsat at udføre indgrebet, men under bedøvelse.

Denne løsning anser de australske uldproducenters bran-
cheforening og den australske dyrlægeforening imidlertid
ikke som et reelt alternativ. Det skyldes dels størrelsen af
australske fåreflokke, der typisk ligger på mellem 20.000
og 60.000 får, og dels det forhold, at kun ganske få bedø-
vende midler er godkendt til brug på får.

På kort sigt forventes indgrebet derfor snarere erstattet af
såkaldte ”clips”.

”Clips” er en plastikklips, der sættes på de tre stykker hud
på lammets haleparti, som i dag fjernes kirurgisk. Klipse-
ne virker ved at stoppe blodtilførslen til de klipsede
hudstykker. Efter cirka 48 timer dør den klipsede hud, og

over en periode på 14 dage vil den visnede hud falde af og give den samme glatte hudflade, som opnås ved kirurgisk ”mulesing”.

Den australske dyrlægeforening og den australske afdeling af dyreværnsorganisationen RSPCA har oplyst, at klipsetoden sammenlignet med ”mulesing” har den fordel, at der ikke efterlades et åbent sår på dyret.

Der er fra flere sider imidlertid rejst tvivl om, hvorvidt klipsetoden kan antages at være mindre smertefuld end kirurgisk ”mulesing”. Dette spørgsmål ønsker RSPCA nærmere belyst, før organisationen vil sige god for metoden. De første forskningsresultater viser, at dyrene kommer sig hurtigere end efter kirurgisk ”mulesing”, og at klipsetoden derfor sandsynligvis er mindre stressende og smertefuld for dyret. Imidlertid er der som nævnt behov for yderligere forskning på området for endeligt at afklare fordelene og ulemperne ved klipsetoden.

Et tredje alternativ er en metode, hvor de øverste hudlag omkring halepartiet påføres et kemikalie under tryk, hvorefter huden visner og falder af.

Problemet med denne metode er først og fremmest giftigheden af de anvendte stoffer, og der forskes derfor i, hvorvidt det påførte stof overføres til dyrekødet og den afklippede uld. Herudover vil også den person, der påfører stoffet, uforvarende kunne gøre stor skade på sig selv, hvis den pågældende ved et uheld trykker sprøjten af mod f.eks. sit lår.

Det er forventningen, at det vil være muligt at finde acceptable kemikalialternativer, og at metoden derfor vil kunne indføres gradvist de kommende år.

Den fjerde og sidste metode – og i øvrigt den metode, som de fleste sætter deres lid til – er genetisk udvælgelse. Ideen bag genetisk udvælgelse er systematisk at udvælg og avle

på får, som fra naturens side har relativt få rynker omkring halepartiet.

Anvendeligheden af denne metode er bestyrket af forskning, der viser, at genet for glatte halepartier synes at være nedarvet. Avlen på får med glattere halepartier går da også langt hurtigere end forventet, og metoden anses derfor nu for at udgøre et reelt alternativ til ”mulesing” inden for en overkommelig årrække.

7. Jeg vil nu overlade ordet til udenrigsministeren, der vil besvare andet led af samrådsspørgsmålet, herunder om den danske regering agter at forbyde import af australske får og produkter heraf.

[SLUT]